

איצרות

גליון שבועי מאיצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב והלמידיו זיע"א

האם ההתחזקות היא חזות הנל?

אין זה סוד שיש גדולים וחשובים שאינם רואים בעין יפה את העיסוק המונוטוני, לטעמם, בתורת ההתחזקות של רבינו, בו בזמן שזוהו רק פן אחד מתורת ברסלב הכלולת עוד הרבה דרכים בעבודת ה'. לדעתם, התרככות יתר בענייני חיזוק גובלת לעתים, נדירות אמנם, ב"שלום עלי נפשי".

ובכן, גאון עוזנו רבי נתן כבר עמד על כך בתחילת ספרו הגדול "ליקוטי הלכות", כאשר קבע כי ההתחזקות היא כפרה אדומה: "מטהרת טמאים ומטמאת טהורים"; תלוי מתי ואיך ובאיזה מינון משתמשים בה. כאשר אדם מרגיש כי ההתחזקות מצילה אותו מליפול יותר, כפי שקורה ברוב המקרים, של המקרים, הריהו 'מטהרת טמאים', היא מונעת אותו מהתדרדרות, מונקה אותו קדימה לעבודת ה', ואף מכריעה אותו לכף זכות בשמיים.

ברם, כאשר מישוה משתמש בחיזוקים, כדי להפטר מנטל התשובה על חטאיו, או בכדי שיוכל להמשיך ללכת בשירותו לבו ללא נקיפות מצפון – כי אז לא די שאין ההתחזקות מטהרת אותו, אלא היא מטמאת אותו יותר ח'ו'.

אגב, שאלתי פעם את אחד מגדולי אנ"ש, אם תורת ההתחזקות הינה תורה שבדיעבד, כלומר, היא מיועדת רק לנופלים, או שזוהי דרך סלולה לעליה אפילו לצדקים שאינם נמשלים? והשיב לי בערך בן השלוש: "זוהי דרך של לכתחילה ממש, דרך לגדולים כמו לקטנים". שכן גם הגדולים ביותר עולים ויורדים לפי בחינתם, וגם אם אין הם נופלים בוודאי, הרי הם נוקטים כל הזמן להתחזק בהתמודדותם התמידית בין התקדמות לנסיגה, כפי שקורה לכל הברואים, כולל שרפי מעלה שעליהם נאמר "והחיות רצוא ושוב". שורה תחתונה, לכל דבר טוב ישנן השלכות לא טובות. מינון גבוה מדי של התחזקות עלול לעמעם בעיני האדם את חובתו בעולמו, במקרה הטוב; ואילו במקרה הגרוע, יכול אדם להשתמש בהתחזקות לפני החטא... הי שמוור.

העורך

חומרות יתירות בשירות היצר

בחומרות יתירות - "כיצד מעשרים את התבן ואת המלח" - ונדמה אליו כמי שרוצה להוסיף על התעלותו. אך מטרתו האמתית היא להפילו לגמרי מעבודת ה'.

כך שההימשכות אחר החומרות היתירות, אינה אלא חטא ככל החטאים, ויש להתחרט ולהתודות עליה בהקדם; "ועל זה נתייחד בכמה תפילות ויודיים מקדמונים לומר: **את אשר החמרת הקלתי ואשר הקלת החמרת, את אשר אסרת התרתי ואשר התרת אסרתי** וכן הרבה. **כי גם החומרות שלהם מוזקין הרבה וכן המצוות שלהם, כי על פי רוב מתלכש הבעל – דבר במצוות**" (ליקוטי הלכות, הודאה ו, יב).

העצה נגד יצר מתוחכם וערמומי זה אינה אלא 'תמימות'. שכן "עיקר העבודה הוא תמימות ופשיטות בלי חכמות. גם אין צריכין לחקור הרבה בעבודתו ולרדוף אחר חומרות יתירות, כי כל זה הם בלבולים ודמיונות מהבעל – דבר לבטלו מעבודתו... וכל אלו החכמות, דהיינו מה שחושבין יותר מדי בעבודתו, הם מפילין את האדם מעבודתו יתברך; והחכמה הגדולה שבכל החכמות – לבלי להיות חכם כלל, רק להיות תם וישר בפשיטות" (ליקוטי עצות, תמימות ד).

אכן, ה"חם" המוכר לנו מסיפור החכם והתם שסיפר רבינו, מסמל את התמימות הזאת; הוא היה מתמקד רק בטוב שבמצבו, ולא חיפש פגמים כחברו ה'חכם'; "ומנהגו היה, שהיה תמיד בשמחה גדולה מאד, והיה רק מלא שמחה תמיד" (סיפורי מעשיות, מעשה ט).

אכן, ה"חם" המוכר לנו מסיפור החכם והתם שסיפר רבינו, מסמל את התמימות הזאת; הוא היה מתמקד רק בטוב שבמצבו, ולא חיפש פגמים כחברו ה'חכם'; "ומנהגו היה, שהיה תמיד בשמחה גדולה מאד, והיה רק מלא שמחה תמיד" (סיפורי מעשיות, מעשה ט).

נקוט דוגמה אחת מני רבות – מצוות לימוד התורה:

כל אחד מאיתנו רוצה ללמוד ומודע לחשיבותה ונחיצותה של ההתמדה בתורה. אך רבים מאיתנו עדיין ניצודים ברשת הבטלה. כיצד זה קורה? כיצד צד עשוי את החפצים ללמוד? – על ידי חומרות יתירות; הוא גורם להם לחשוב שלימוד התורה הוא דבר כבד ומורכב; "וכמה בני אדם פסקו מלימודם לגמרי על ידי ריבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמוד במהירות בלי דקדוקים הרבה – התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמוד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כולם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזוהר וקבלה ושאר ספרים כולם" (שיחת הר"ן, עו).

אמור מעתה: כשנוריד את עול החומרות מעל צווארנו, יפתחו בפנינו שערים שעד היום נחשבו בעינינו כנעולים.

אחד התכסיסים האהובים ביותר על יצר הרע הוא, חומרות יתירות; להחזיר באדם חששות – שמא אינו יוצא ידי חובתו במצוות – וכך לינוק ממנו את כל חיותו. הוא בא בלבוש של ירא שמיים, ומוציץ את דמו של האדם במרה שחורה.

זה מתחיל בחומרות יתירות, ומסתיים באיבוד כל הטעם בקרבת אלקים; "ועל אלו המדקדקים ומחמירים בחומרות יתירות, עליהם נאמר: 'וחי בהם – ולא שימות בהם' (יומא פה ע"ב). כי אין להם שום חיות כלל, ותמיד הם במרה שחורה, מחמת שנדמה להם שאינם יוצאים ידי חובתם במצוות שעושין, ואין להם שום חיות משום מצוה מחמת הדקדוקים והמרה שחורות שלהם" (ליקוטי מוה"ר"ן ח"ב, מד).

לא רק בתחום ההלכה ישנם הסובלים מחומרות יתירות, אלא גם בכלליות יש רבים הסובלים מחומרות יתירות; הם לא בטוחים שה' נהנה מעבודתם ומתפאר בהם ואינם מסוגלים לשמוח בלב שלם בעבודת ה'. תמיד הם רק מרגישים רחוקים וחסרים, וכשמדברים איתם על שמחה, הם חושבים שמדובר ב... גאווה.

ובכן, רבינו זיהה את הסכנה הטמונה בחומרות אלו, וחשף בפנינו את שורשם; הוא קבע כי חומרות אלו אינן אלא 'חכמות'; התחכמות מיותרת ומזויפת שנובעת מריבוי אור' ותפיסה מוטעית של דרישות ה' מאיתנו.

"כי כל אלו החכמות של העולם שיש להנכסין ומתחילין קצת בעבודת השם, אינם חכמות כלל, והם רק דמיונות ושטותים ובלבולים גדולים. ואלו החכמות מפילין מאד את האדם מעבודת ה', דהיינו מה שחושב וחקור ומדקדק ביותר, אם הוא יוצא כראוי במה שעושה. כי בשר ודם אי אפשר לו שייצא ידי חובתו בשלימות, ואין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו (עבודה זרה ג), ולא ניתנה תורה למלאכי השרת' (קידושין נד)" (ליקוטי מוה"ר"ן, שם).

על עשוי הרשע מסופר בפרשת השבוע: "ויהי עשוי איש יודע ציד", ופירש רש"י: "יודע ציד – לצוד ולרמות את אביו בפיו, ושואלו: 'אבא, היאך מעשרין את המלח ואת התבן?' כסבור אביו שהוא מדקדק במצוות... ואכן מפני כך – 'ויאהב יצחק את עשוי כי ציד בפיו', כפי שפירש רש"י: "שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו".

מוהר"ג"ת מוצא בפסוק זה לימוד נפלא על דרכו של עשוי הרשע, יצר הרע, לצוד את האדם ברשת: הוא בא אליו

יום	יום בחודש	ליקוטי מוה"ר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
יום	חשון	ה"א	ה"ז	ה"א	שקלים
שבת	כט	יא:	טז	תנה תנו	טו
א	ל	יב.	יז	תנו תנה	טז
ב	א	יב:	יח	תנט תס	יז
ג	ב	יג.	יט	תסא תסב	יח
ד	ג	יג:	כ	תסג תסד	יט
ה	ד	יד.	כא	תסה תסו	כ
ו	ה	יד:	כב	תסז תסה	כא

אוצרות ברסלב
י"ל ע"י "אוצרות ברסלב"
ת.ד. 50617 בית שמש
טל במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
לשמיעת סיפורים בשפות שונות ... 02-9950000
בארה"ב 718-8552121 (1)
באנגליה 203-6085819 (44)
מפקד ושירות 1800-81-81-81

הפצה למיננים ובתי כנסת: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אונשין natananshin@gmail.com
מפיץ: נוחעם א. ברזעקי

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשעיהו ה"ו, הר"ר נפתלי ברגר ה"ו, הר"ר מרדכי גוטליב ה"ו, הר"ר יצחק גרינולד ה"ו, הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס ה"ו, הר"ר משה ליכטער ה"ו, הר"ר נפתלי שטיצר ה"ו, בחסות חברת "נקודות"

אבל להתאנה אתם יכולים?

תמיד, גם במצבים שהלב אטום והפה סתום. גם כששוכבים במיטה אחר יום עמוס אירועים והרפתקאות, אפשר פשוט להתאנה לפני ה', כאשר הדריך רבינו הקדוש:

"אחד מאנשי שלומנו היה קובל לפניו, שאחר אכילתו, כששוכב על מיטתו קודם השינה, הוא רוצה לדבר אז איזה דיבורים של התבודדות, לבקש מהשם יתברך שיקרבו לעבודתו וכו' - ואינו יכול לפתוח או פיו כלל. השיב לו רבנו זכרנו לברכה: 'אם כן, שוכבין וגונחין גניחה אחר גניחה. ועשה רבינו זכרנו לברכה בעצמו גניחות תכופות, כמרמז שכן יעשה' (חיי מוהר"ן, תקיא).

ואם כבר זוכים להתאנה ולגנוח, כדאי להשתדל גם שהיא תהיה מעומק הלב. כמסופר בספר "חיי מוהר"ן": "פעם אחת שאל רבנו זכרנו לברכה לאיש אחד מאנשיו, אם הוא רגיל להיות גונה ומתאנה (שקרוין קרענצן) בשעת התבודדות. והשיב לו: 'כן! ושאל אותו עוד, אם הוא גונה ומתאנה מעומק הלב' (חיי מוהר"ן, תמא). רבינו לא הסתפק בכך שהוא מתאנה; הוא המשיך לשאול אם האנחה היא מעומק הלב, ואף סיפר לאיש על עצמו: 'כשאני עושה גניחה ואנחה, אני אי אפוא ידע על השולחן, אז בשעת האנחה - אזי אי אפשר לי אחר כך להרים ולטויל את ידי מעל השולחן, וצריך אני להמתין איזה שעה עד שחזור בי כחיי' (שם).

זוהי רק אחת מן התורות שנאמרו על נושא האנחה; וכבר מבוואר בספרו הקדוש ליקוטי מוהר"ן כמה תורות, מה שיכולין לזכות על ידי אנחה דקדושה" (השתפכות הנפש, כג). עד כדי כך, שבספר "ליקוטי עצות" הקדיש מוהרנ"ת פרק שלם על נושא האנחה.

כבר בהקדמה לליקוטי מוהר"ן מביע מוהרנ"ת את פליאתו מכך שרבינו הקדוש - מלבד דיבוריו על כל הנושאים בעבודת ה' - הרי הוא מגלה תורות בנושאים שלא היה ידוע על מהותם כלל, כגון: "עניין אנחה, וקול הברה, דברים שלא שמעתן אוזן מעולם, אשר לא נשמע ולא נראה לגלות סודות נוראות, הנצרכין להעולם מאד מאד, בדברים כאלו אשר דרכי ה' נסתרו בהם מאד" (הקדמת ליקוטי מוהר"ן).

ומאחר, שכבר התגלה כוחה של אנחה, מי פתני לא יצלל אותה. היא לא דורשת מאמץ; ומאידך, כוחה רב אף מתעניית וסיגופים, כפי שגילה לנו רבינו, "שהאנחה שמאנה האדם על עוונותיו, או על מיעוט השגתו, הוא יותר טוב מכמה סיגופים ותעניות. כי בתענית אינו משבר רק הגוף לבד, אבל באנחה משבר כל הגוף, וגם מוחליף את הנפש והחיות שלו מרע לטוב" (ליקוטי מוהר"ן, קט).

לא זו בלבד שהאנחה אינה דורשת מאמץ, אלא היא גם זמינה

"הנה יקר גנוחי ונוה' (שקרוין קרענצן) מאיש ישראל, כי הוא שלימות החסרונות".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, ה)

אצל בני האדם, 'אנחה' מסמלת לא יותר מאשר ביטוי לצער. אך כל זאת, עד שמגיעים ל"עמוד היומי" בליקוטי מוהר"ן... שם גילה לנו רבינו תורה שלימה על מהות האנחה ותועלתה.

מי היה מאמין למה שמסתתר מתחת לאנחה פשוטה? - תורה עמוקה ונשגבה, עם רשימה של רווחים מופלגים; השלמת כל החסרונות, קבלת רוח חיים חדשה מצדיק האמת, ומפלה לרשעים - - -

מדובר סך הכל באנחה פשוטה של יהודי מהשורה, אך אותה רוח קטנה המשתחררת מפיו בצורת אנחה, משפיעה עליו רוח חיים חדשה לגמרי!

רבינו השמיע 'תורה' זו לאחר שהתאוננו בפניו חסידיו על כי בעיר נמירוב, יש רשע מתנגד שמציק להם ומייסר אותם. כתגובה לכך אמר רבינו 'תורה' על האנחה ועל כוחה להעניק רוח חיים מאת הצדיק ולהפיל את הרשעים. ואכן לאחר מכן, נחל אותו רשע מפלה גדולה. כשסיים רבינו הקדוש את אמירת התורה הזאת, 'אמר הלצה: כשתיסעו וישאלו אתכם מה פעלתם? תאמרו רוח... והאמת כן הוא' - מוסיף מוהרנ"ת - "שפעלנו רוח חיים שקיבלנו ממנו להשלים כל החסרונות, כמבוואר בהתורה הנ"ל" (חיי מוהר"ן, ד).

רבי פסח זסלבסקי תלמיד מוהרנ"ת

דבר. ואמר בכדיחותא להמסוכין שנדהמו מהמקרה המביש הזה, לבל ידאגו מזה כלל, כי כעת נתקיים בו הכתוב שיאמרו עוד מעט בהגדה: 'ואראך מתבוססת בדמך ואומר לך בדמך חיי וכו'. וזהו אחת מני רבות שסבל מאד ממנה, אבל קיבלם באהבה מרוב צדקתו וטוב לבו. והיה רגיל לומר כדרך אנ"ש: 'דאס איז מייזן ביין' (זה עצם מעצמו), ואין ברירה אחרת, כי זהו חלקי וגורלי מן השמים, בפרט שיש מתן שכרה בצידה שאין רואים פני גיהנום כמאמר חז"ל".

ברבות הזמן, כשבאו מים עד נפש - בעצת הרב מטשערין, נתן רבי פסח לאשתו גט פיטורין, ובטוב לבו קיבל עליו לפרנסה ולכלכלה כבכור כל ימי חייה, כמאמר הכתוב: "ומבשרך לא תתעלם".

התגברות קטנה על היצר, חשובה מאלף שנות עבודה בלי יצר.

(עפ"י ליקוטי עצות, התחזקות, לז)

תלמידי מוהרנ"ת, שהתגורר אז בירושלים. בהוצאות ההדפסה השתתפו עוד חסידים מטשערין, ביניהם: רבי אברהם בער ורבי אבאלה.

עם כל עשירותו, לא שבע רבי פסח נחת בעולם הזה. אשתו היתה מצערת אותו רבות, והוא בצדקותו סבל הכל באהבה. אחד החסידים שעבד אצל רבי פסח, הסב עמו פעם בליל הסדר, והתפעם מה אריכות אפי"ש שלו.

וכך כתב רבי נחמן בורשטיין בספרו החדש 'אוצר נחמני':

"בעיר טשעהרין היה גר אחד מאנ"ש, שמו רבי פסח זסלבסקי ז"ל (מכונה ד"ר פייקס). הוא היה נגיד ונשוא פנים ונכבד אצל אנ"ש, וגם שימש גבאי דקלויז באומן בראש-השנה. אבל איתרע מזליה באשה רעה, כעסנית וקנטרנית יתר על המידה, והיא הגדישה הסאה לבייש אותו ברבים גם באמצע הרחוב והטיחה בו עלבונות מחפירים שאין הדעת סובלתם. ואף פעם לא היה יכול לצאת ידי חובתה, כי כל מה שעשה למענה לא היה נחא לה, ואפילו המתנות היקרות שהיה מביא לה לא מוצאו חן בעיניה וזרקה לו על פניו.

"פעם אחת לפני פסח קנה בעבורה יין משובח מאד, מיוחד לליל הסדר לה' כוסות. אחרי קידוש, כשעממה היין ולא ערב כל כך לחיכה, צרחה לעומתו: 'הוזהו היין הטוב שהבאת לי?! ומרוב רגונותה חטפה הבקבוק יין מהשולחן וזרקה לו על פניו, והשברי זכוכית פצעו אותו עד זוב דם. והוא במידת טובו וצדקתו לא אמר לה דבר והבליע על זה, רק קינה את פניו מדמו הנוטף והמשיך בעריכת הסדר כדרכו ומנהגו, כאילו לא אירע

היה מהאמידים שבחסידיו ברסלב בעיר טשערין, ואף שימש כגבאי בית המדרש באומן בראש-השנה.

רבי אברהם שטרנהרץ, ששימש כחן בקיבוץ באומן, כתב בספרו 'טובות זכרונות': "פעם אחד היה הרב ר' פסח ז"ל - שהוא היה גם כן מאנשים שהיו מכירים ומקורבים למוהרנ"ת ז"ל, והוא היה הגבאי הדקלויז שלנו - הרים קולו בזה הלשון: 'הלא דער רבי איז זעך דא בא אונזער דאווינין, דארפין מיר זעך זייער שיימיין פאר אים' (= הלא הרבי פה בתפילה שלנו, אם כן צריכים אנו מאוד להתבייש בפניו) - - -

זכה רבי פסח לקחת חלק בהדפסה הרביעית של הספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן'. לאחר שלושת קודמותיה: מהדורה א' - חלק ראשון שנדפס בחיי רבינו בשנת תקס"ח, והחלק השני שנדפס בשנת תקע"א; מהדורה ב' - שהדפיס מוהרנ"ת בביתו בתקפ"א; מהדורה ג' - שנדפסה בגליציה בשנות התק"ץ.

מהדורת תרל"ד, שנדמי הוצאתה השתתף רבי פסח, נדפסה בירושלים בפאר והדר בפנימויות ובחיצוניות, דף השער הוטבע באותיות מוזהבות, ובסוף הספר צורף 'לוח התקוין', שבו תוקנו טעויות רבות ונוספו קטעים שנשמטו מהמהדורות הקודמות.

וכך נכתב בשער: 'זה הספר הקדוש נדפס כבר, ואידיי החביבי אוזי להו (= ועקב חביבתם אולו העותקים). על כל הדפסנו אותו כעת בתכלית היופי, פה עיר הקדוש ירושלים ת"ו, בשנת 'כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם' לפ"ק, בדפוס המשובח של הרב המדפיס המפורסם מוהר"ר ישראל ב"ק הי"ו".

המשגיח על ההדפסה היה רבי אפרים בן רבי נפתלי, מבחירי

הצלה משמד

כך מהר, והנה נפגשים הם, כל אחד מסיבותיו הוא; רבי נפתלי הגיע עם כד השמן במימונו של אבי הבן החולה בכדי להתפלל לרפואתו, ואילו מוהרנ"ת היה אז בעיצומו של מסע התרמה בערים הסמוכות לצורך הדפסת ספרי רבינו.

יום למחרת, ביום י"ח בשבט הדליקו תלמידי רבינו לראשונה את נר התמיד על הציון הקדוש. הנר שהודלק בשמן הזית שהביא איתו רבי נפתלי מטפליק, המשיך מאז לבעור כמאה וארבעים שנה ברציפות, ועם חידוש הנסיעות לאומן בשנות התש"ן הודלק שוב וממשיך לבעור עד עצם היום הזה.

התוצאות המשמחות באו תוך תקופה קצרה מאותה הדלקה היסטורית; הבת האובדת החלה להשתנות לטובה בכל המובנים, שינוי רדף שינוי, עד שהגיע היום המאושר והיא חזרה ליהדותה, לשמחת כל המשפחה ויהודי העיר טפליק. כך ראו עין בעין כיצד דברי רבינו התגשמו עד לאחת.

המפגש הבלתי צפוי באומן בין מוהרנ"ת לרבי נפתלי, הוליד גם הוא פעולות חשובות לאין ערוך; אם עד עתה המגבית למען ההדפסה לא נחלה הצלחה גדולה, כעת נרתם גם רבי נפתלי עבור ההתרמה, משם עשה את דרכו לערים ועיירות הסביבה, ובחסידי שמים החלו העניינים להתקדם ומוהרנ"ת הצליח להתחיל ב"עסק ההדפסה" להפיץ את תורת רבינו בעולם.

סיפור ההצלה בטפליק מוזכר ברמז בימי מוהרנ"ת: "ביום ה' ח"י שבט היה התחלת היסוד של ההדלקה, להדליק שמן זית על קברו, נר תמיד' לא יכבה, כאשר אנו נוהגין מאז ועד הנה. וגם זה היה על פי מעשה בקהילת קודש טפליק, ואי אפשר לבאר כל הפרטים. כי בכל זה היה עוד כמה דברים נוראים שראינו השגחתו ונפלאותיו ית' בכל עת, אך הוא יתברך בעזרנו לגמור עסקי רבינו ז"ל שהם זכות הרבים לדורות..."

לאור דברים אלו, העצה היא שתקבל על עצמך להשתדל לעיתים קרובות לשלוח לאומן שמן זית בכדי להדליק נר תמיד על הציון הקדוש! אין ספק כי הדבר יועיל להושיע את בתך שתנצל מגזירת השמד שהיא נתונה בה!"

האב לא השתהה, על אתר פנה לביתו והשיג כד גדול של שמן זית ומיד חזר לרבי נפתלי ומסר לו את הכד בכדי שיביאו לאומן, כשהוא מבטיח כי ישתדל מכאן ולהבא לשלוח באופן קבוע שמן זית עבור נר התמיד שדולק באהל הציון הקדוש.

הטמין רבי נפתלי את הכד והיכה להזדמנות הקרובה לנסוע לאומן, בכדי שיוכל להדליק את נר תמיד על הציון. ההזדמנות הזו לא אחרה להגיע; ימים ספורים לאחר מכן הגיע אליו יהודי תמים שבנו חלה, וביקש ממנו שישע לציון רבינו באומן להתפלל לרפואתו. תוך כדי דיבור הוציא היהודי סכום כסף נכבד מכיסו ומסרו לרבי נפתלי עבור הוצאות הדרך.

רבי נפתלי ראה בכך השגחה פרטית מופלאה, כיצד מיד עם קבלת שמן הזית הזדמנה לו נסיעה לאומן, וכך יוכל מיד להדליק את נר התמיד על הציון. הוא יצא לדרך והגיע לאומן ביום י"ז בשבט.

מה רבה היתה הפתעתו כאשר עם הגיעו לאומן פגש את רעהו מוהרנ"ת. השניים הרי השתטחו על הציון לפני כשלושה שבועות, שניהם לא תכננו לחזור לאומן כל

כרעם ביום בהיר נפוצה השמועה המזועזעת בעיר טפליק והתפשטה כאש בשדה קוצים: נערה צעירה, בת למשפחה מכובדת, עברה בה רוח שטות והיא פנתה למנזר שבקצה העיר, בכוונה להשתמד רחמנא ליצלן

נקל לשער את הרגשתם של ההורים המסורים ושאר יהודי העיר; כמה תפילות נשפכו כמים בכדי שהנערה תחזור בתשובה שלימה לביתה ולעמה, כמה סגולות ומעשים טובים עשו בני המשפחה בכדי לפתוח את לבה הערל ולעוררה – אך לשוא, לבה נעשה כאבן ושום תחנונים ובקשות לא עזרו, היא החליטה להתנצר ויהי מה.

היה זה בחודש שבט תקע"א, בהשגחה פרטית הגיע לעיר טפליק רבי נפתלי תלמיד רבינו, לאחר ששהה בערב ראש חודש שבט בציון רבינו הקדוש בצוותא עם חברו הקרוב מוהרנ"ת. היתה זו הנסיעה הראשונה לאומן שהתקיימה חודשים ספורים לאחר פטירת רבינו. האב האומלל ששמע כי רבי נפתלי הגיע לעיר, פנה אליו בבכי גדול, וביקש להתיעץ עמו מה עוד הוא יכול לעשות בכדי להשפיע על בתו המשוטטת שתעזוב את דרכיה הרעות.

ענה לו רבי נפתלי: "רבינו כותב בספר המדות: 'ביזות נר תמיד הדולקים בשמן זית נצולין מגזרת שמד'. ובכן,

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה: איך הסכים רבי נתן להשמייע תורה ברבים לאחר הסתלקות רבינו?

תשובת הר"ר חיים צ'צ'יק:

בספר "כוכבי אור" פרק "אנשי מוהר"ן" מסופר: "איש אחד מטפליק [מראה רבי אלטר באושייליאנסקי – בעל השתפכות הנפש ומשיבת נפש] נסע למוהרנ"ת ז"ל לברסלב, לשמוע ממנו דברי אלקים חיים. אחר כך מצא בחדר מוהרנ"ת חתיכת נייר, כתוב בכתב יד מוהרנ"ת ז"ל, בזה הלשון: **בא אלי איש אחד מטפליק ושמו... ומעתה אתחיל לומר תורה ברבים.**

"והאיש הזה נחרק ממוהרנ"ת ז"ל, כי לא היה יכול כלל להכניס בדעתו – כפי שידע בנפשו קוטן מדרגתו בעבודת השם – שעל ידו יתחיל מוהרנ"ת ז"ל לומר תורה ברבים. ואחר כך אמר מוהרנ"ת, שזה מחמת שאדמו"ר זצ"ל קצב לו מספר, שבאם יתקרבו אליו אחר הסתלקותו אנשים חדשים כמספר שקצב לו, אז יתחיל לומר תורה ברבים, והאיש הזה השלים המספר.

"והנה, אין מן הצורך לסתור שטות כזה [של אותו אדם שסבר כי לא יתכן שבגללו יתחיל מוהרנ"ת לומר תורה ברבים], כי כבר מבואר מדברי חכמינו ז"ל שאפילו אם יתאספו תשעה צדיקים נוראים, אסור לומר קדיש וקדושה, וכשנצטרף להם אפילו פחות שבפחותים, נגמר בזה מה שנגמר. וכן אפילו כשכל העשרה אנשים שפלים ופחותים, אף על פי כן, על ידי התוודעותם יחד נתוהוה ביה קדושת שמו יתברך, על ידי שאומרים קדושה או קדיש וברכו וכו', מה שאי אפשר לעשות אפילו על ידי תשעה צדיקים.

"וכתבתי זאת, כי זה נצרך גם לענין הצרופים מן הקבוצין של ראש השנה המוכרחים לאדמו"ר ז"ל. ודי להביא" (שיחות מוהרנ"ת, סעיף י').

למרות החלטתו של מוהרנ"ת להתחיל להשמייע תורה ברבים, הרי בסעודה שלישית של שבת לא רצה להשמייע תורה בפני הנאספים, כמוכב בספר "אבני ברזל": "מוהרנ"ת היה רגיל לדבר עם אנ"ש מיראת שמים, אבל בשלש סעודות: לא היה מדבר, כי לא רצה להתנוג עצמו בדרך רבנות. ואיש אחד מאנ"ש (מעיר ברסלב) לא בא אל מוהרנ"ת – איפה שהיו אנ"ש מתוועדים בעת סעודה שלישית מטעם זה – אולם פעם אחד בא האיש לבית מוהרנ"ת וראה בכתב ידו של מוהרנ"ת שהיה כתוב בו הלום שחלם לו למוהרנ"ת, שבא אליו רבינו זצוק"ל והוכיח אותו על זה שמרחק אנשים החפצים להתקרב אליו. והבין האיש שמהיום והלאה בוודאי כבר יאמר מוהרנ"ת תורה בשלש סעודות. ובא לסעודה, ואכן כך היה, שמאז והלאה התחיל מוהרנ"ת לומר תורה בסעודה שלישית."

אכן מוצאים אנו בהרבה מכתבים של מוהרנ"ת שנכתבו לאחר שבת, שבהם הוא מספר על דברי תורה שהשמייע במעמד הסעודה השלישית. לדוגמה, אנו רואים במכתבי מוהרנ"ת, שכבר בשנת תקצ"א, כאשר השתוללה מחלת החולירע שעל ידה מתו עם רב מיישראל והפחד היה גדול שלא תעבור המחלה ממקום למקום, כותב רבי נתן: "על שבת חנוכה לא היה לנו שום אורחים [משמע שהיה זה כבר מנהג פשוט אצלו שבאים אליו אנשים לשבת קודש לשמוע דברי אלקים חיים] כי אם ר' חיים נחום שיחיה. אבל ר' אייזיק מלאדיין ור' יעקב חתן רבי בער מלאדיין נסעו בבחלה מפה ביום ה' העבר, מגודל הפחד. וכל מה דעבר רחמנא לטב עבד. ואעפ"כ היה השי"ת בעזרו ודברנו דברי תורה אתמול בהשלים סעודת, דברים חדשים ונפלאים. בוודאי היה כדאי לבוא בשביל זה אלפים נפשות לפה! (עלים לתרופה, מכתב לו).

לחידודא

חידה מס' 157

על איזה דבר אמר רבינו שהוא סגולה להתמדה בלימוד תורה?

הפתרון לחידה מספר 156

על אילו דברים אמר רבינו שהם "מצוה גדולה"?

1. לחדד את השכל (ליקו"מ ח"א סב);
2. להרבות בסעודת שבת (ליקו"מ ח"א רעז);
3. להיות בשמחה תמיד (ליקו"מ ח"ב כד);
4. ללמוד את ספרו ליקוטי מוהר"ן (חיי"מ שמו);
5. לפקח את המוחין (חיי"מ תקלג).

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחינת השפת, תקשו 1-9-2-1 והשאלו חודע. בין הפותרים נמנה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגלה על זכות קניה בסך 50 ₪

הנחיצות ללמוד מפי רבי קדוש

רבי צבי אריה רוזנפלד זצ"ל

בליקוטי מוהר"ן ח"א, תורה קיא, כותב רבינו: "ראש בני ישראל – ראשי תיבות רבי; ולהיפך, ר'שעים בחשך ידמו – ראשי תיבות רבי"...

הרב מטשערין מבאר את הדברים בספרו 'פרפראות לחכמה' בשם אביו, שמי שמקורב לרבי הגון, הרבי מאיר את עיניו, כמו שנאמר (קהלת ב): "החכם עיניו בראשו". וכמו שאור העיניים הוא בראש, כך הרבי הגון פותח את העינים ברוחניות.

אבל להיפך, רבי שאינו הגון, לא די שאינו מאיר עיניים, הריהו גם מחשיך את העיניים יותר, ככתוב על הראשים שאינם בקדושה (שמואל א, ג): "בחשך ידמו".

למדים אנו מכך את הנחיצות ללמוד מפי רבי שהוא בבחינת חכם שבקדושה, שיכול להאיר אצל תלמידיו את אור קדושת התורה.

בוה אפשר להבין את המוספר בגמרא (שבת קמז ע"ב) על רבי אלעזר בן ערך, שכאשר בא למעיינות הנקראים 'מאי דיומסת' – שהם מים מענגים, ועל ידם קיפחו ישראל את עשרת השבטים שנמשכו אחרי המעיינות וזנחו את עסק התורה – נמשך גם הוא אחריהם ושכח את תלמודו, וכאשר חזר משם, החל לקרוא בתורה, ובמקום "החודש הזה לכם" קרא: "החרש היה לכם". כשראו זאת חבריו, בקשו עליו רחמים וחזר אליו תלמודו.

לכאורה קשה, כיצד שכח תלמודו עד כדי כך ששכח אפילו את הגיית האותיות כהלכתן? זאת ועוד, כיצד נקלעו לידו בדיוק המילים שמביעות את מצבו, ששכח את תלמודו ולבו נעשה כחרש?

מבארים המפרשים, שהאותיות שהתהפכו בפיו הם: ריב, היינו: אות דל"ת במילה 'החדש' שהפכה לרי"ש; אות זי"ן במילה 'זהו' שהפכה לזו"ד; ואות כ"ף של 'לכם' שהפכה לבי"ת.

על אותיות אלה מבואר בכתבי האריז"ל שיש לכוחות הטומאה רי"ב (212) מלאכי חבלה, וע"י שכחת הלימוד מעוררים את הכתות הללו, ומכך נעשה הלב כמו הרש, הלילה.

על כך אפשר להוסיף, שההיפך מהמילה 'ריב' זה 'רבי'. והרי רבי אלעזר בן ערך היה מהתלמידים הגדולים של רבי יוחנן בן זכאי, שכן מובא בפרקי אבות (פ"ב ה) שאילו היו כל חבריו בכף אחת והוא בכף שניה הריהו מכריע את כולם.

אך כסיפור מעשה זה באים חז"ל ללמדנו, שאין קיום לתורה אלא רק כאשר לומדים אותה מפי רבי שבקדושה. ורבי אלעזר בן ערך שעזב את רבו ונמשך אחרי תענוגות העולם, שכח את תלמודו ונעשה חרש לב, כי נחשך אצלו אור התורה משום שנעשה אצלו ריב' במקום רבי – ראש בני ישראל.

(מסנד מחקר שיחה של הרב צבי אריה רוזנפלד זצ"ל ניתן להאין לשיעור הטלא במסדנת השטע של 'אוצרות ברסלב' 9950000-02. אידיש 1, 2, 3, 1)

הייסורים הם חסדים

הש"ת טוב ומטיב לכל, כמו שנאמר: "טוב ה' לכל" (תהלים קמד), כך שגם המאורעות שנדמים לנו כרעים, הם באמת חסדים גדולים שהקדוש ברוך הוא שולח לאוהביו, ככתוב: "את אשר יאהב ה' יוכיח" (משלי ג).

ידיעה זו חשובה מאד, משום שאם חושבים שהייסורים הם לרעתנו, ומרגישים רוגז או מרונה על בורא העולם, גורמים בכך ל'מידת הדין' להתגבר ולהתחזק יותר. מה שאין כך אם זוכרים שהכל לתובה, הגם שאין אנהו מנינים בדיוק כיצד, ממתקים בכך את מידת הדין ומחברים אותה לשורשה – למידת החסד.

אכן קשה להפנים ידיעה זו, במיוחד בזמנים קשים שבהם הדעת איננה מיושבת כל-כך. העצה לכך היא תפילה; כשמתחזקים להוסיף ולהרבות בתפילה ובתחנונים, מתקשרים ומתחברים אל הבורא שאצלו יש אך טוב וחסד.

זה עומק מאמר חז"ל: "אלו הן יסורים של אהבה" כל שאין בהם כישול תפילה, כמו שכתוב 'ברוך ה' אשר לא הסיר תפלתו חסדו מאת' (תהלים סו ג). לאמור, שכאשר מתחזקים להתפלל ולהתחנן למרות כל הקשיים, זוכים לדעת כי הכל בחסד ובאהבה – 'יסורים של אהבה'.

ענין זה מרומז במאמר חז"ל: "אלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק" (בראשית כה) – שהיו יצני הדור אומרים שהוא בנו של אבימלך. מה עשה הקב"ה? יצר את קלסתר פניו שיהיה דומה לאברהם, והכל היו מודים ואומרים: אברהם הוליד את יצחק" (רש"י שם).

כידוע, מידתו של אברהם אבינו היתה 'חסד', ככתוב: "תתן חסד לאברהם" (מ"ה ז, ג); ואילו יצחק, מידתו 'דין', כפי שנשבע יעקב ב"פחד אביו" יצחק (בראשית לא). אבל באמת גם יצחק, שמגלם את הדין, נולד מאברהם, מוהחסד, אלא שהשטים שבדור חשבו שהדין בא מהטומאה, מאבימלך. לכן הקב"ה צר את קלסתר 'פניו', היינו הציג את התפילות שבעקבותיהן נולד יצחק (תפילה נקראת 'פנים', כמו שכתוב: "ויסב הוקוהו פניו אל הקוה ויתפלל" - מלכים ב, ג). כך שהכל יכירו שכל כולו של 'יצחק', הדין, מגיע מאברהם, ממידת החסד.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א, עד)

מגוון קבוצות החורף

החלה ההרשמה!

זדק צדיקים

02-5410100

www.zadikintours.com

אורות באומן! החלה ההרשמה לחנוכה

נתיבים טורס

סיסות תחילי | קביר צדיקים | אירועים מחיירים

02-633-8444

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן מוקד הישועות 1-800-81-81-81

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה, לרווח ופנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמתח חיים

המפיעים									
<p>בית עילית - מודיעין עילית - צפת</p> <p>יחזשלים - בני ברק - קרית גת</p> <p>הר"ר ישראל חיים הכהן ה"ח</p> <p>הר"ר שלמה נתן הכהן ה"ח</p> <p>הר"ר שמעון ברוך הכהן ה"ח</p> <p>הר"ר נתן מן שפיירא ה"ח</p> <p>הר"ר מיכאל משה הכהן ה"ח</p> <p>הר"ר יהודה משה גור אריה ה"ח</p> <p>הר"ר נתן יהודה הכהן ה"ח</p> <p>הר"ר אלעזר צבי הכהן ה"ח</p> <p>תרמו והפיצו 2500 גליונות</p> <p>לע"נ אביהם / חותנם</p> <p>הרה"ר ר' שמואל דוד</p> <p>בן הר"ר יצחק הכהן זצ"ל</p> <p>נלב"ג כסלו תשס"ח</p>	<p>מספחת ליכטער ה"ח</p> <p>תרמו והפיצו 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אבי'הם/אחיהם</p> <p>הר"ר יהודה ליכטער ה"ח</p> <p>הר"ר מנדל ליכטער ה"ח</p> <p>הרגל נישואי בית/נכדתו</p> <p>ולרגל שמחת הבר-מצוה לבנו/נכדו נתן יצחק נ"י</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>	<p>יחזשלים - בני ברק</p> <p>הר"ר אברהם עקב ראטה ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבן יששכר משה שיחי'</p> <p>ומחמת הר"ר נתן גודלנבסקי ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>	<p>יחזשלים - בני ברק</p> <p>הר"ר אליהו נתן חתן ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבן ישעיהו רחמים שיחי'</p> <p>ומחמת הר"ר אהרן פרקש ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>	<p>יחזשלים - בני ברק</p> <p>הר"ר אהרן פרקש ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>ומחמת הר"ר מרדכי שטיצ'ר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>	<p>יחזשלים - בני ברק</p> <p>הר"ר אהרן פרקש ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>ומחמת הר"ר מרדכי שטיצ'ר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>	<p>יחזשלים - בני ברק</p> <p>הר"ר אהרן פרקש ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>ומחמת הר"ר מרדכי שטיצ'ר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>	<p>יחזשלים - בני ברק</p> <p>הר"ר אהרן פרקש ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>ומחמת הר"ר מרדכי שטיצ'ר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>	<p>יחזשלים - בני ברק</p> <p>הר"ר אהרן פרקש ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>ומחמת הר"ר מרדכי שטיצ'ר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>	<p>יחזשלים - בני ברק</p> <p>הר"ר אהרן פרקש ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>ומחמת הר"ר מרדכי שטיצ'ר ה"ח</p> <p>תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת אירוסיו הבת שתיח'</p> <p>זמת הפעצה ויחי הרבים</p> <p>עמדה לום לראות</p> <p>רב נתח דקדושה</p>

מגוון מסלולים החל מ-\$499

מגוון מסלולים - אפשרות לטיסות משולבות - נסיעות פנים < אש"ל מלא ברמה גבוהה > מחירים משתלמים במיוחד!

שבת חנוכה באומן

בסטנדרט השיחות של איח-פנים

להדליק את הנשמה...

רח' מלכי ישראל 16 | ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80